

рациитѣ. А и тѣ не бива да забравятъ, че най-богатитѣ, технически най-напредналитѣ народи не сж най-невежественитѣ.

Сжщото важи и за разнитѣ професионални сѣюзи, отъ които читалищата може да искатъ понѣкога и лектори. Въ културнитѣ страни има работници, които, като популярно-научни оратори, надминаватъ често много „учени“.

Разбира се, че най-тѣсни трѣбва да бждатъ врѣзкитѣ на читалището особено съ ония организации, които си поставятъ задачи сходни съ тѣхнитѣ. Преди всичко трѣбва да се очаква дейна подкрепа отъ двата учителски сѣюзи. Защото, както и досега, пакъ учителитѣ ще бждатъ главнитѣ уредници и ръководители на читалищата, курсоветѣ и народнитѣ университети. Отъ тѣхната срѣда главно ще се избиратъ вѣроятно още дълго време и специалиститѣ библиотекари.

Отъ Родителско-възпитателския сѣюзъ може да се очаква подкрепа въ грижитѣ на читалището за нравственото възпитание на широкитѣ народни маси. Не трѣбва да се забравя, че родителитѣ образуватъ мнозинството и на нашитѣ читалищни членове.

Въ туй отношение най-живо трѣбва да интересува читалището и българската майка и въобще българската жена, било като частна личностъ или като членка на разнитѣ женски дружества и сѣюзи. Целитѣ на читалищата и женскитѣ дружества сж въ много отношения едни и сжщи. И въ много случаи може и трѣбва да се работи съ съединени сили: когато се касае напр. за разпространение на известни идеи, за подкрепа на известни начала, за извоюване на известни права и т. н.

Въ реда на народнитѣ възпитатели видно мѣсто държатъ и лѣкаритѣ съ цѣлия санитаренъ персоналъ. Читалищата трѣбва да имъ бждатъ винаги на разположение съ своитѣ помѣщения и проекционни апарати за разпространение на полезни знания по социална хигиена. Нашиятъ народъ трѣбва да се научи здравословно да живѣе, да се храни, да се облича, да се чисти, да урежда дома си, да се предпазва отъ заразни и други болести и да се лѣкува. Защото и за народитѣ важи старата римска мъдростъ: здрава душа въ здраво тѣло. И залудо известни нации се хвалятъ съ своята висока грамотностъ, когато нѣкои болести, като напр. петнистиятъ тифъ, крастата и други кожни болести издаватъ тѣхната съмнителна чистоплътностъ. Не говоря вече за липсата на обществени бани не само въ селата, но и въ нѣкои по-малки градища, или за първобитността на отходнитѣ мѣста, които, много повече и отъ сапуна, сж мѣрило за културното равнище на единъ народъ.

Заслужва да се поменатъ тукъ и други нѣкои организации, които биха могли чрезъ читалищата да въздействуватъ благотворно върху тѣлесното, умственото, нравственото и естетичното възпитание на народа (гимнастически, туристически, спортни, въздържателни, вегетариански, есперантски и пр.).

За насъ е важно въ всѣки случай да съзнаятъ всички фактори, които си поставятъ за целъ културното повдигане на широкитѣ маси, че читалищата, както ще се развиятъ особено въ бждеще, сж повикани да изиграятъ една велика роля въ много области. Достатъчно е само да се изтъкне, какво биха могли да направятъ читалищата напр. за правилната организация на нашето още тѣй слабо книжно и издателско дѣло. Стига въ всѣка градска и селска община да има чита-